

Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 145 din Codul de procedură penală

În ziua de 6 aprilie 2017, Plenul Curții Constituționale, investit în temeiul art. 146 lit. d) din Constituția României, al art. 11 alin. (1) lit. d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a luat în dezbateri excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 145 din Codul de procedură penală, care au următorul conținut:

“(1) După încetarea măsurii de supraveghere tehnică, procurorul informează, în scris, în cel mult 10 zile, pe fiecare subiect al unui mandat despre măsura de supraveghere tehnică ce a fost luată în privința sa.

(2) După momentul informării, persoana supravegheată are dreptul de a lua cunoștință, la cerere, de conținutul proceselor-verbale în care sunt consemnate activitățile de supraveghere tehnică efectuate. De asemenea, procurorul trebuie să asigure, la cerere, ascultarea convorbirilor, comunicărilor sau conversațiilor ori vizionarea imaginilor rezultate din activitatea de supraveghere tehnică.

(3) Termenul de formulare a cererii este de 20 de zile de la data comunicării informării scrise prevăzute la alin. (1).

(4) Procurorul poate să amâne motivat efectuarea informării sau a prezentării suporturilor pe care sunt stocate activitățile de supraveghere tehnică ori a proceselor-verbale de redare, dacă aceasta ar putea conduce la:

a) perturbarea sau periclitarea bunei desfășurări a urmăririi

penale în cauză;

b) punerea în pericol a siguranței victimei, a martorilor sau a membrilor familiilor acestora;

c) dificultăți în supravegherea tehnică asupra altor persoane implicate în cauză.

(5) Amânarea prevăzută la alin. (4) se poate dispune cel mai târziu până la terminarea urmăririi penale sau până la clasarea cauzei.”

În urma deliberărilor, cu majoritate de voturi, **Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate** și a constatat că soluția legislativă cuprinsă în dispozițiile art. 145 din Codul de procedură penală, care nu permite contestarea legalității măsurii supravegherii tehnice de către persoana vizată de aceasta, care nu are calitatea de inculpat, este neconstituțională.

Curtea a reținut că supravegherea tehnică se poate dispune în cursul urmăririi penale, indiferent de etapa acesteia. Totodată, Curtea a observat că supravegherea tehnică poate fi dispusă, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art.139 alin.(1) și (2) din Codul de procedură penală, față de orice persoană, independent de calitatea avută de aceasta în cadrul urmăririi penale, în acest sens fiind suficientă dispunerea începerii urmăririi penale *in rem*.

În continuare, Curtea a constatat că elementele la care art.138 alin.(1) lit.a)-d) din Codul de procedură penală face referire și care constituie metode speciale de supraveghere reprezintă intruziuni/ingerințe în viața privată a persoanelor. Totodată, Curtea a constatat că, în cadrul procesului penal, posibilitatea contestării legalității măsurii supravegherii tehnice este circumstanțiată de legiuitor numai în ceea ce privește persoana inculpatului, în cadrul procedurii de cameră preliminară, după trimiterea în judecată, precum și în cadrul procedurii de cameră preliminară

atunci când se soluționează plângerea împotriva soluției de clasare, dacă în cauză a fost pusă în mișcare acțiunea penală.

În acest context, Curtea a reținut că paragraful 2 al articolului 8 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și alineatul 2 al articolului 53 din Constituție prevăd condițiile ce trebuie îndeplinite pentru ca restrângerea exercițiului dreptului la viață privată să fie conformă dispozițiilor constituționale și convenționale.

Plecând de la aceste premise, Curtea a constatat că în materia măsurilor de supraveghere tehnică, ce constituie o ingerință în viața privată a persoanelor supuse acestor măsuri, trebuie să existe un control *a posteriori* dispunerii acestora, pe care persoana în cauză să îl poată accesa în scopul verificării îndeplinirii condițiilor și, implicit, al legalității măsurii respective. Existența unui control *a posteriori* ce are în vedere aceste aspecte se constituie într-o garanție a dreptului la viață privată, care conturează și, în final, pe lângă celelalte elemente necesare și recunoscute la nivel constituțional și convențional, determină existența proporționalității între măsura dispusă și scopul urmărit de aceasta, precum și necesitatea acesteia într-o societate democratică.

Astfel, raportat la cauza dedusă judecății, Curtea a constatat că reglementarea actuală a modalității de contestare a legalității măsurii supravegherii tehnice determină excluderea celorlalte persoane altele decât inculpatul, care nu au nicio calitate în dosarul penal sau au calitatea de suspect, de la posibilitatea accederii la o instanță de judecată care să poată analiza acest aspect, ceea ce se constituie într-o încălcare a prevederilor art.26 și art.53 din Constituție, precum și a celor ale art.8 și art.13 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Decizia este definitivă și general obligatorie și se comunică

celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și instanței de judecată care a sesizat Curtea Constituțională, respectiv, Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția penală.

Argumentele reținute în motivarea soluțiilor pronunțate de Plenul Curții Constituționale vor fi prezentate în cuprinsul deciziilor, care se vor publica în Monitorul Oficial al României, Partea I.